

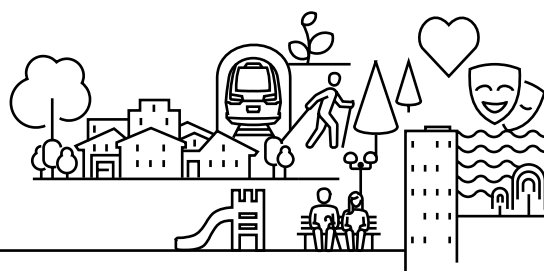


Nordre Follo  
kommune



Årsplan 2026-2027

# Bråten barnehage



# Innhold

<b>1. OM ÅRSPLANEN .....</b>	<b>3</b>
<b>2. KOMMUNENS STYRINGSSYSTEM .....</b>	<b>4</b>
2.1. INNSATSOMRÅDER.....	4
2.2. VISJON OG VERDIER .....	5
<b>3. OVERORDNEDE SATSINGER I KOMMUNENS BARNEHAGER.....</b>	<b>5</b>
3.1. OVERORDNET SPRÅKPROSJEKT: TRYGG I SPRÅK – TRYGG I VERDEN .....	5
3.2. ANDRE OVERORDNEDE SATSINGER FOR BARNEHAGE.....	7
3.2.1. Inkluderende fellesskap.....	7
3.2.2. Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser. ....	7
3.2.3. Samarbeidsmodellen .....	8
3.2.4. Trafikksikker barnehage .....	9
<b>4. BARNEHAGENS SATSINGSOMRÅDER.....</b>	<b>9</b>
<b>5. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD .....</b>	<b>10</b>
5.1. BARNEHAGENS MANDAT OG VERDIGRUNNLAG .....	10
5.2. OMSORG .....	11
5.3. LEK .....	11
5.4. DANNING.....	12
5.5. LÆRING.....	12
5.6. VENNSKAP OG FELLESSKAP .....	13
5.7. KOMMUNIKASJON OG SPRÅK .....	13
5.8. BARNEHAGENS FAGOMRÅDER .....	14
<b>6. MEDVIRKNING .....</b>	<b>15</b>
6.1. BARNES MEDVIRKNING OG BARNES RETT TIL Å BLI HØRT.....	15
5.2. FORELDRES MEDVIRKNING.....	16
<b>7. BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER .....</b>	<b>16</b>
7.1. PLANLEGGE.....	17
7.2. VURDERE .....	18
7.3. DOKUMENTERE.....	18
7.4. PROGRESJON.....	18
7.5. DIGITAL PRAKSIS .....	19
7.6. KVALITETSKJENNETEGN.....	20

<b>8. OVERGANGER.....</b>	<b>20</b>
8.1. NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN .....	21
8.2. OVERGANGER INTERNT I BARNEHAGEN.....	21
8.3. OVERGANGER MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE .....	21
<b>9. AKTIVITETER / ÅRSHJUL.....</b>	<b>23</b>
<b>10. PLAN FOR VURDERING .....</b>	<b>24</b>
<b>11. KILDER OG REFERANSER .....</b>	<b>26</b>

# 1. Om årsplanen

Årsplanen beskriver hvordan barnehagen oppfyller *Lov om barnehager (barnehageloven)* og *Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* sine krav. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Barnets beste skal alltid være et overordnet mål.

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. ([Rammeplanen 2017, side 7](#))

Årsplanen viser sammenhengen mellom kommunens felles mål, kommunale barnehagers felles satsningsområder og barnehagens egen praksis, visjon, mål og tiltak. Årsplanen fungerer som et arbeidsverktøy for ansatte og informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til foreldre, politikere, samarbeidspartnere og andre interesserte.

Årsplanen skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Fastsatt av SU: 19.06.2026

Barnehagens styrer: Trine Busch

Årsplanen sendes ut på IST Home.

Den ligger også på [barnehagens nettside](#)

## 2. Kommunens styringssystem

Barnehagens årsplan er en del av Nordre Follo kommunes styringssystem, sammen med *Kommuneplanen* og den årlige *Økonomi- og handlingsplanen*.

### 2.1. Innsatsområder

*Trygg oppvekst* er ett av fire satsingsområder i *Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030*. Dette satsingsområdet blir fulgt opp med fem innsatsområder i *Økonomi- og handlingsplan for perioden 2026-2029*.

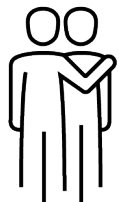
Vi skal bidra til at alle foreldre er trygge og gode omsorgspersoner:



#### Foreldre som ressurs

I alt vi gjør skal vi arbeide for at foreldre inviteres med, inkluderes og gir tilbakemeldinger om tjenester og samarbeid, og bidrar som den ressursen de er for egne og andres barn.

Vi skal sørge for at alle hører til i et inkluderende fellesskap:



#### Inkluderende fellesskap

I alt vi gjør skal vi jobbe for at barn, unge og foreldre er inkludert og opplever tilhørighet.

Vi skal bidra til at barn, unge og familier lever gode liv, fri fra vold og overgrep:



#### Se meg – hele meg

I alt vi gjør og i alle relasjoner, skal vi jobbe verdibasert, ta ansvar, gi omsorg og ha respekt for barn og unge. Vi skal være bevisste egne og andres grenser og hvordan barn, unge og foreldre er i stand til å mestre livene sine, egen psykisk og fysisk helse og hva vi kan bidra med for den enkelte.

Vi skal legge til rette for nysgjerrighet og lærelyst, slik at barn og unge får realisert sitt potensial for utvikling og læring:



## Lærelyst

I alt vi gjør skal vi ha troen på at alle barn og unge kan lære, og vi stimulerer til nysgjerrighet, utvikling og læring.

Vi skal støtte og styrke barn og familier som har behov for det for å håndtere egne liv:



## Riktig innsats tidspunkt

I alt vi gjør ser vi hele mennesket og vi involvere den det gjelder. Vi tar ansvar ved å bidra til koordinering for å skape helhet og sammenheng for den enkelte og familien.

Les mer på kommunens nettside

- [Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030](#)
- [Økonomi- og handlingsplan 2026 - 2029](#)

## 2.2. Visjon og verdier

Kommunens visjon er *Nær og nyskapende* og våre felles verdier er *Ansvar, omsorg og respekt*. Både visjonen og verdiene skal prege oss som enkeltmennesker, kollegaer, tjenesteytere og samarbeidspartnere. Sammen med innbyggere, frivillige og næringsliv skal barnehagene bidra til å skape en trygg og god oppvekst for barn i Nordre Follo kommune.

## 3. Overordnede satsinger i kommunens barnehager

### 3.1. Overordnet språkprosjekt: Trygg i språk – trygg i verden

Nordre Follo kommunes kommunale barnehager har startet et langsiktig prosjekt med felles satsing på barns språkutvikling.

Språkprosjektet «Trygg i språk – trygg i verden» forankres i kommunens fem innsatsområder, og er en del av et helhetlig og langsiktig arbeid for å styrke kvaliteten i barnehagetilbudet.

Vi skal gi alle barn gode forutsetninger for å lykkes i livet, og språk er en grunnleggende nøkkel til dette. Gjennom språk får barn mulighet til å uttrykke tanker, følelser og behov, delta aktivt i lek og samspill, og utvikle vennskap og tilhørighet i fellesskapet. Språk og relasjoner er tett sammenvevd - gjennom vennskap utvikles språket, og gjennom språket skapes vennskap. Begge deler er avgjørende for barns trivsel, utvikling og livsmestring i barnehagen.

Gjennom språkprosjektet ønsker kommunen å gi alle barn likeverdige muligheter til å utvikle sitt språk, styrke deres kommunikative ferdigheter og legge et godt grunnlag for videre læring og en trygg skolestart.

Prosjektet omfatter flere delområder, blant annet:

- **Bruk av ASK (Alternativ og Supplerende Kommunikasjon)** – for å sikre at alle barn har mulighet til å uttrykke seg, uavhengig av språklige forutsetninger.
- **Felles skolestarterplan** – for å gi barna en helhetlig og trygg overgang til skolen, med særlig vekt på språk, vennskap og mestring.
- **Språk og motorikk** – henger tett sammen, og utvikling på det ene området støtter utviklingen på det andre.

### *Bakgrunn for valg av satsingsområde*

Forskning viser at barns språklige ferdigheter allerede i fireårsalderen har stor betydning for hvordan de klarer seg videre i utdanning, arbeid og sosialt liv. Tidlige språklige utfordringer kan få konsekvenser både for læring, sosial deltakelse og psykososial trivsel dersom de ikke blir fanget opp og fulgt opp tidlig. I barnehagene ser vi at flere barn strever med språklige og sosiale ferdigheter allerede i tidlig alder, og at forskjellene mellom barn kan øke over tid, særlig ved overgang til skole. Dette kan påvirke barnas mulighet til å delta i lek og fellesskap, etablere vennskap og oppleve mestring i hverdagen. Med satsingsområdet «Trygg i språk – trygg i verden» ønsker Nordre Follo kommune å møte disse utfordringene gjennom et systematisk, langsiktig og kunnskapsbasert arbeid med språk i barnehagen.

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

## 3.2. Andre overordnede satsinger for barnehage

De kommunale barnehagene jobber med flere felles temaer gjennom året, i tillegg til egne tiltak, mål og satsinger.

### 3.2.1. Inkluderende fellesskap

Inkluderende fellesskap har vært et overordnet satsingsområde i alle barnehagene og skolene i kommunen over flere år. Ifølge barnehageloven skal alle barn ha et trygt og godt barnehagemiljø, og barnehagen har plikt til å arbeide for et leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert i gruppefellesskapet. Ansatte har plikt til å følge med på hva som skjer i miljøet og skal aktivt gripe inn hvis de ser at barn opplever krenkelser fra andre barn eller andre ansatte.

Les mer på kommunens nettside

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

### 3.2.2. Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.

Barn skal få kunnskap om tema kropp, seksualitet og grenser som gjør at de både tør og har et språk til å fortelle om vold og seksuelle overgrep så tidlig som mulig. Personalet skal være trygge omsorgspersoner og aktivt til stede for å fange opp barns signaler og uttrykk. Dette arbeidet skal sees i sammenheng med innsatsområdet «*Se meg - hele meg*», overordnet plan «*Vold i nære relasjoner*» og progresjonsplan for barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep.

Arbeidet er delt opp i fire underpunkter:

- Forebygge
- Avdekke
- Håndtere
- Ivareta

Les mer på kommunens nettside

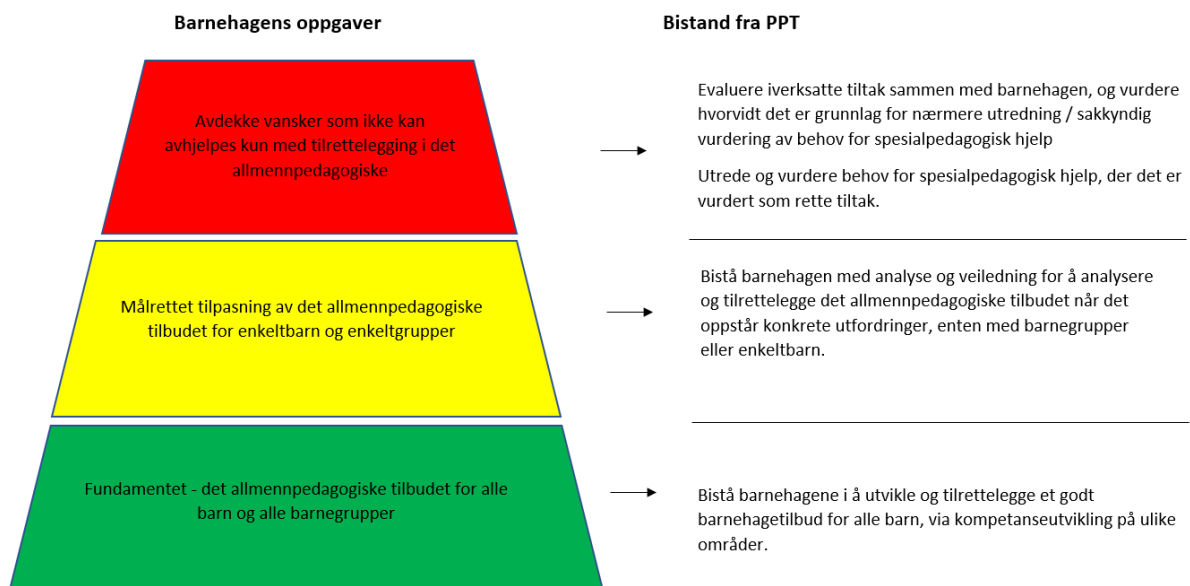
- [Vold i nære relasjoner](#)

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

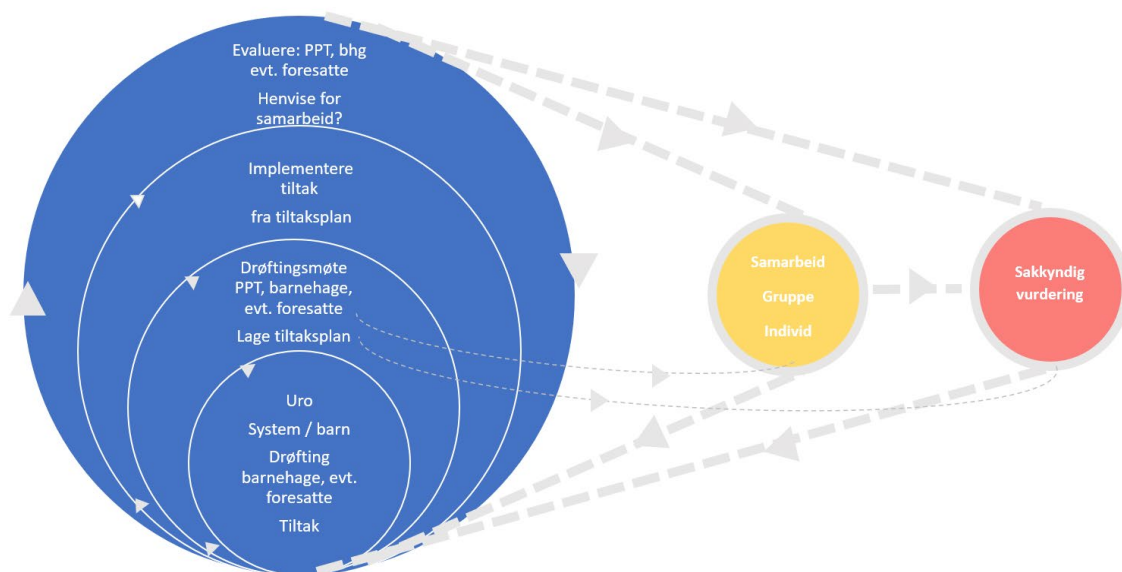
### 3.2.3. Samarbeidsmodellen

Samarbeidsmodellen er laget med utgangspunkt i samarbeidet barnehagene har med Pedagogisk psykologiske tjeneste og tanken om at vi er «*laget rundt barnet*». Dette arbeidet skal sees i sammenheng med innsatsområdene «*Riktig innsats tidlig nok*», «*Foreldrene som ressurs*» og «*Inkluderende fellesskap*». Målet med samarbeidsmodellen er å sikre at barn får rett hjelp til rett tid, og at barnehagene har et solid allmennpedagogisk fundament som sikrer et inkluderende fellesskap for alle barn, uavhengig av behov og forutsetninger. Modellen skisserer hensiktsmessige og gode rutiner for samarbeid mellom barnehage og PPT, samt hvordan samarbeidet skal bidra til å videreutvikle tjenestene.

En samlet oversikt over samarbeidet mellom barnehage og PPT, kan skisseres ved å ta utgangspunkt i tre nivåer:



**Innholdet i selve samarbeidsmodellen vises her:**



Les mer

- [Samarbeidsmodellen - Oppvekst og læring](#)

### 3.2.4. Trafikksikker barnehage

I samarbeid med Trygg trafikk og trygge lokalsamfunn har Nordre Follo kommune blitt re-sertifisert som trafikksikker kommune. Barnehagene bidrar i dette arbeidet og samarbeider tett med foreldrene om trafikksikkerhet rundt barnehagen. Barnas trafikkopplæring integreres som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet i barnehagen.

Les mer på

- [Trygg trafikk](#)

## 4. Barnehagens satsingsområder

Barnehagens visjon:

**Lek, læring og latter – en barnehage full av skatter.**

Vi har fokus på læring gjennom lek.

Vi er en barnehage med fokus på humor og glede.

Barnehagens hovedsatsningsområde i år vil være *språk*.

Språkprosjektet «Trygg i språk – trygg i verden» skal bygge på barnegruppas behov og rammeplanens krav til kommunikasjon og språk. Barnehagen har i år valgt å sette søkelys på *høytlesning*.

I vår barnehage satser vi på høytlesning fordi det er en av de mest virkningsfulle måtene å støtte barns språkutvikling på. Når barn får høre historier, møte nye ord og snakke sammen om det som skjer i boka, utvikler de både ordforråd, begrepsforståelse og evnen til å uttrykke egne tanker. Ny norsk forskning viser at selv korte, daglige lesestunder kan gi tydelige språkgevinster, og at barn som blir lest for jevnlig, får et sterkere grunnlag for videre læring og leseforståelse. Rammeplanen for barnehagen understreker at barna skal møte et rikt og variert språkmiljø, og at personalet skal bruke høytlesning aktivt for å fremme nysgjerrighet, samtale og refleksjon. Når vi prioriterer høytlesning, gjør vi det derfor ikke bare fordi det er hyggelig – men fordi det gir barna et viktig fundament for både språklig, sosial og faglig utvikling. Gjennom gode leseopplevelser ønsker vi å gi barna både et rikt språk og en varig glede for bøker og fortellinger.

Les mer om barnehagens tiltak under punkt 5.7. *Kommunikasjon og språk* og punkt 5.8.

*Barnehagens fagområder* hvor barnehagen har tiltak på *Fagområdet kommunikasjon, språk og tekst*.

## 5. Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen.

I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. (Rammeplanen 2017, side 19)

### 5.1. Barnehagens mandat og verdigrunnlag

Barnehageloven og rammeplan for barnehage beskriver barnehagens innhold og oppgaver og hvilket verdigrunnlag barnehagen skal bygge på. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, respekt for menneskeverdet og natur, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet. Dette er verdier som er forankret i menneskerettighetene og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Rammeplanen beskriver hvordan barnehagen kan legge til rette for å skape gode verdier, normer og holdninger som gir barn kunnskap om livssynsmangfold, kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer. Barna skal få kjennskap og hjelp til å se at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på via fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike livssyn og levesett. Barnehagen skal bidra til å utvikle barns interesse og respekt for hverandre og forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

Barnehagen har markeringer som representerer mangfoldet i barnegruppa og samfunnet. Det kan være religiøse høytider og tradisjoner som er aktuelle; eksempelvis Pride, nasjonaldager, Halloween og karneval. Markeringer må sees i lys av samfunnsutviklingen og kulturelle endringer som barnehagen må forholde seg til.

## 5.2. Omsorg

Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. (Rammeplanen 2017, side 19)

### **Barnehagens tiltak:**

- Personalet skal være oppmerksomme, sensitive og lydhøre ovenfor hvert enkelt barns signal, behov og uttrykk
- Personalet skal støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg fra andre
- Personalet skal bidra og legge til rette for å skape vennskap på tvers av avdelinger og alder

## 5.3. Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplanen 2017, side 20)

**Barnehagens tiltak:**

- Personalet skal aktivt skape et stimulerende lekemiljø som ivaretar både det psykiske og det fysiske miljøet i barnehagen.
- Personalet skal legge til rette for mindre lekegrupper
- Personalet skal være tilstedeværende voksne som både tar initiativ til lek og bidrar til at alle kommer inn i leken

## 5.4. Danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap.

Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. (Rammeplanen 2017, side 21)

**Barnehagens tiltak:**

- Personalet skal synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet
- Personalet jobber for å fremme barnas egne synspunkter og meninger
- Personalet skal legge til rette for at barna føler tilhørighet i gruppa
- Personalet skal legge til rette for åpen og anerkjennende dialog med foreldre om hvordan verdier som respekt, empati og inkludering formidles i hverdagen

## 5.5. Læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine

læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (Rammeplanen 2017, side 22)

**Barnehagens tiltak:**

- Personalet skal skape et læringsmiljø som følger barnas alder, interesse og utviklingsnivå
- Personalet skal legge til rette for barnas nysgjerrighet, og skape undring
- Personalet skal legge til rette for smågrupper for å fremme gode læringsarenaer

## 5.6. Vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare og være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (Rammeplanen 2017, s. 22)

**Barnehagens tiltak:**

- Personalet skal legge til rette for vennskap på avdeling, og gjennom fellesskapet i barnehagen
- Personalet skal bidra til å skape felles opplevelser slik at alle barn føler en tilhørighet til gruppa
- Personalet arbeider med å ivareta barnas selvfølelse og barnegruppas behov

Les mer på kommunens nettside

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

## 5.7. Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. (Rammeplanen 2017, side 23)

**Barnehagens tiltak:**

- Personalet skal legge til rette for tilgjengelige lesemuligheter for barna med lesekroker, tilgjengelige og aldersadekvate bøker, og lignende.
- Personalt legger til rette for at alle barn får like muligheter for høytlesning
- Personalet skal invitere til ulike typer samtaler der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål
- Personalet skal oppmuntre barna til å fabulere og leke med språk, lyd, rim og rytme
- Personalet anerkjenner barns ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, både verbalt og nonverbalt

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

## 5.8. Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. (Rammeplanen 2017, side 47). Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforsking og skapende aktivitet. (Rammeplanen 2017, side 47)

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

**Barnehagens tiltak:**

- Personalet skal skape et tilgjengelig språkmiljø med bøker, symboler og bilder
- Personalet skal gi barna rom for både ro, hvile og bevegelse i løpet av dagen
- Personalet skal verdsette prosess fremfor produkt i skapende aktiviteter

- Personalet skal utforske årstider, vær, planter og dyr sammen med barna
- Personalet skal utforske former, mønstre og størrelser i lek og formingsaktiviteter
- Personalet skal samtale med barn om følelser, vennskap og rettferdighet
- Personalet skal involvere barna i demokratiske prosesser som valg og medvirkning ut ifra barns alder og utvikling

## 6. Medvirkning

### 6.1. Barns medvirkning og barns rett til å bli hørt

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for - og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3.

Når barnehagen og personalet tar avgjørelser eller handler på en måte som påvirker barn, skal det beste for barnet være et grunnleggende hensyn. Det gjelder også i spørsmål knyttet til barnets barnehagemiljø. Barnets egen mening og retten barnet har til å bli hørt er sentralt i vurderingen, jf. Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 27)

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

#### **Barnehagens tiltak:**

- Personalet systematiserer barnesamtaler gjennom barnehageåret ut ifra barnets alder og utvikling
- Personalet bruker barnas uttrykk (verbale og nonverbale) i planlegging av pedagogisk innhold

Kommunen har retningslinjer for hvordan barn og unge skal kunne medvirke i planarbeid.

*Handlingsplan – demokrati for barn og unge*, ble vedtatt i kommunestyret mai 2022. Et av tiltakene i planen var at kommunikasjonsavdelingen skulle utvikle et symbol som skal brukes i alle kommunens planer, hvor barn og ungdom har medvirket.



Les mer på kommunens nettside

- [Handlingsplan Demokrati for barn og unge](#)

## 5.2. Foreldres medvirkning

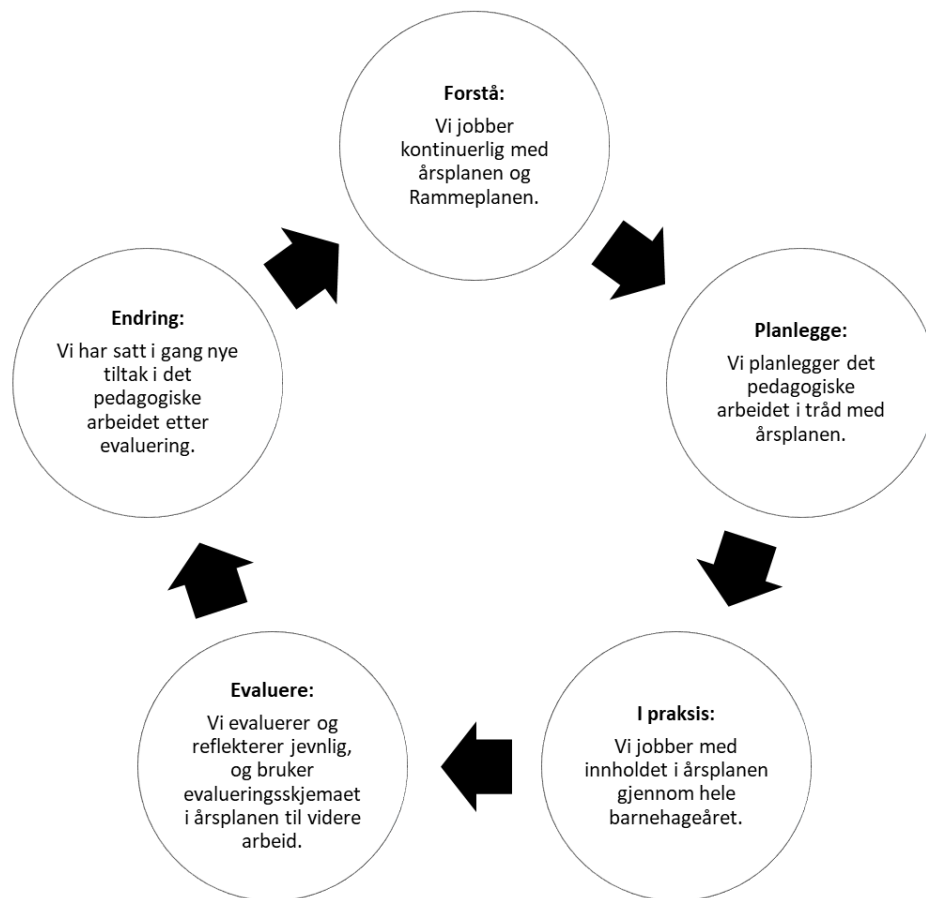
Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.

Barnehagen ønsker å legge til rette for at foreldrenes rett til medvirkning blir reell og betydningsfull i det daglige samarbeidet. Dette innebærer blant annet å invitere foreldre til å delta aktivt gjennom dugnader som styrker både det fysiske miljøet og fellesskapsfølelsen i barnehagen. Foreldremøter er en viktig arena for dialog, erfaringsdeling og felles refleksjon rundt barnas trivsel, utvikling og læringsmiljø. I tillegg ønsker barnehagen et tett samarbeid med foreldrene om inkludering og fellesskap, der vi sammen arbeider for at alle barn skal oppleve tilhørighet, trygghet og likeverd. Gjennom foreldremøter, foreldresamtaler, SU og barnesamtaler sikrer barnehagen at både barnas og foreldrenes perspektiver blir hørt og tatt på alvor.

## 7. Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å

gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 43)



## 7.1. Planlegge

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. (Rammeplanen 2017, side 37)

### Barnehagens tiltak:

- Personalet gjennomfører barnesamtaler og observasjon for å kartlegge barnas trivsel og interesse
- Vi utarbeider mål for enkeltbarn og barnegruppen som helhet basert på refleksjoner og observasjoner

## 7.2. Vurdere

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 38)

### **Barnehagens tiltak:**

- Personalet gjennomfører barnesamtaler og observasjon for å kartlegge barnas trivsel og interesse
- Vi utarbeider mål for enkeltbarn og barnegruppen som helhet basert på refleksjoner og observasjoner

## 7.3. Dokumentere

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 39)

### **Barnehagens tiltak:**

- Personalet bruker blant annet bilder som dokumentasjon
- Personalet benytter dagstavle/IST for å dokumentere dagen-i-dag
- Personalet benytter månedsplan for dokumentasjon av arbeidet i tråd med Rammeplanen
- Personalet bruker dokumentasjonen til videre planlegging og evaluering

## 7.4. Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser.

Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Rammeplanen 2017, side 44)

**Barnehagens tiltak:**

- Personalet tilpasser arbeidsmåter og innhold for å møte hvert barns behov
- Personalgruppen arbeider systematisk med planlegging, dokumentasjon og vurdering
- Personalet jobber for at barna skal møte utfordringer som er tilpasset alder og utviklingsnivå
- Personalet endrer og tilpasser rom, materialer og leker jevnlig for å gi nye utfordringer og erfaringer.
- Personalet gjennomfører korte, jevnlige observasjoner av barnas lek og interesser, og bruker funnene aktivt i planleggingen.

## 7.5. Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (Rammeplanen 2017, side 44)

**Barnehagens tiltak:**

- Høytlesning
- Bruke enkle teknologiske hjelpemidler (forstørrelsesglass, kamera, nettbrett)
- Personalet bruker digitale verktøy som støtte i utforskende aktiviteter knyttet til barnas interesser.
- Personalet bruker iPad til digital høytlesning (f.eks. e-bøker, lydbøker med bilder) og involverer barna aktivt underveis.
- Barna får bruke kamera eller iPad til å ta bilder av egen lek, byggverk, naturfunn eller prosjekter – sammen med en voksen.

## 7.6. Kvalitetskjenntegn

Kvalitetskjenntegn er et refleksjonsverktøy som skal sikre at personalet jobber i tråd med Rammeplan for barnehagen. Den enkelte barnehage bruker kjenntegn som er tilpasset sine satsingsområder.

Nordre Follo kommune har laget kvalitetskjenntegn innenfor områdene nedenfor:

- [Barnehagens allmennpedagogiske arbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med språkmiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med lekemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med ledelse av barnegrupper](#)
- [Barnehagens arbeid med foreldresamarbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med demokrati og medvirkning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygg og inkluderende tilvenning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygt og godt barnehagemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep](#)
- [Barnehagens arbeid med å avdekke vold og seksuelle overgrep](#)
- [Barnehagens arbeid med digital praksis](#)

Kvalitetskjenntegnene og retningslinjer for hvordan ansatte skal benytte dem ligger i kommunens interne kvalitetssystem.

## 8. Overganger

Kommunen har utarbeidet et årshjul for overganger i opplæringsløpet. Hensikten med årshjulet er å legge til rette for trygge, tydelige og forutsigbare overganger i opplæringsløpet. Årshjulet angir rutiner i forbindelse med overgangene. Samarbeidet mellom de ulike virksomhetene skal preges av likeverdighet og bygge på prinsippet om at vi alle har noe å lære av hverandre. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle handlinger og avgjørelser, og barn har rett til å gi uttrykk for sitt syn i saker som gjelder dem selv.

Les mer

- [Årshjul for overganger i opplæringsløpet](#)

## 8.1. Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplanen 2017, side 33)

### Barnehagens tiltak:

- Nye barn blir invitert til besøksdager
- Nye småbarnsforeldre inviteres til foreldremøte før oppstart
- Nye barn blir tildelt en tilknytningsperson
- Nye foreldre blir tilbudt oppstartssamtale

## 8.2. Overganger internt i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (Rammeplanen 2017, side 33)

### Barnehagens tiltak:

- Barna besøker ny avdeling – og blir kjent før de går ut i ferie
- Personalet er bevisst på å bli kjent med alle barn
- Personalet har interne overføringssamtaler med ny avdeling
- Alle barn får velkomstbrev ved internt bytte

## 8.3. Overganger mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. (Rammeplanen 2017, side 33)

### Barnehagens tiltak:

- Barnehagen etterstreber å samle alle førskolebarna på en avdeling
- Barnehagen har førskolegrupper en gang i uka
- Personalet legger til rette for at skolestarterne har med erfaringer, kunnskap og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag for å starte på skolen

- Barnehagen gjennomfører foreldresamtale før overgang skole for å gjennomgå informasjon som skal formidles til skolen
- Barnehagen følger interne rutiner for overgang mellom barnehage og skole

Les mer

[Skolestarter plan - barnehage - Compilo](#)

## 9. Aktiviteter / Årshjul

Måned	Aktiviteter	Ferie og fridager
August	Tilvenning Oppstartssamtaler	13.08 og 14.08 = Planleggingsdager – barnehagen er stengt.
September	16.09 – Foreldremøte Uke 37 og 38 - Brannvernuker	
Oktober	23.10 – Markerer FN-dagen Foreldresamtaler	
November		13.11 = Planleggingsdag – barnehagen er stengt.
Desember	01.12 – Juleverksted med foreldre kl. 15- 16.30 04.12 – Barnas julebord 11.12 – Lucia med foreldre 18.12 - Nissefest	24.12 – 3.januar– Barnehagen er stengt
Januar	SU-møte – dato kommer	
Februar	05.02 – Markerer samefolkets dag 12.02 - Karneval	
Mars	09.03 – Foreldremøte Uke 11 – Påskelunsj for barna	22.03-29.03 = Barnehagen er stengt
April		
Mai	Uke 18 – Dugnad 14.05 – 17.mai feiring Uke 21 og 22-Trafikkuker 27.05 – Foreldremøte for nye foreldre	06.05 = Kristi himmelfartsdag – barnehagen er stengt 17.05 = Grunnlovsdagen og 2.pinsedag – barnehagen er stengt
Juni	10.06 – Sommerfest med foreldre kl.15.30-17.30, i regi av FAU Uke 25 – Sommertur for barna SU-møte – dato kommer	21.06 = Planleggingsdag – barnehagen er stengt.
Juli		Uke 28 og 29 – barnehagen er sommerstengt Uke 30 – Sommeråpen barnehage etter behov i kommunen

## 10. Plan for vurdering

Barnehagens plan for vurdering omfatter både tiltakene for å nå målene i rammeplanen og barnehagens egne satsingsområder.

	<b>Hvordan skal vi jobbe med de ulike områdene/evaluering</b>
<b>AUGUST</b>	
Årsplan	Implementere årsplan: <ul style="list-style-type: none"><li>• Hva ønsker avdelingen å ha spesielt fokus på mtp de ulike områdene i årsplan?</li><li>• Hvordan ønsker avdelingen å jobbe med mtp satsningsområdene?</li></ul>
<b>SEPTEMBER</b>	
Årsplan	Omsorg, lek + vennskap og fellesskap: <ul style="list-style-type: none"><li>• Hvordan ønsker avdelingen å jobbe med dette området?</li><li>• Hva skal avdelingen ha fokus på?</li></ul>
<b>OKTOBER</b>	
Årsplan	Læring og danning: <ul style="list-style-type: none"><li>• Hvordan ønsker avdelingen å jobbe med dette området?</li><li>• Hva skal avdelingen ha fokus på?</li></ul>
<b>NOVEMBER</b>	
Årsplan	Vennskap og fellesskap + kommunikasjon og språk: <ul style="list-style-type: none"><li>• Hvordan organiserer vi smågrupper hos oss?</li><li>• Hva ønsker vi at barna skal få ut av smågrupper?</li><li>• Hvordan kan smågrupper fremme lek, fellesskap og språk?</li><li>• Hvordan kan vi skape et rikt språkmiljø hos oss?</li></ul>
<b>DESEMBER</b>	
Årsplan	Barnehagens fagområder: <ul style="list-style-type: none"><li>• Kjenner alle godt til fagområdene?</li><li>• Hvordan planlegger vi aktiviteter i tråd med fagområdene?</li><li>• Er vi gode på å evaluere hva fagområdene fremmer hos barna når vi jobber med de ulike fagområdene?</li></ul>
<b>JANUAR</b>	
Årsplan	Halvårsevaluering: <ul style="list-style-type: none"><li>• Hvordan har vi jobbet frem til nå?</li><li>• Hva vil vi ha enda mer fokus på det neste halvåret?</li><li>• Hva har fungert bra – hvorfor?</li><li>• Hva kan vi gjøre annerledes – hvorfor?</li><li>• Hva tror vi barna har fått utbytte av?</li></ul>
<b>FEBRUAR</b>	

Årsplan	Satsningsområdene: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Hvordan jobber vi med satsningsområdene?</li> <li>• Hva ønsker vi å ha fokus på dette halvåret?</li> </ul>
MARS	
Årsplan	Arbeide med medvirkning og arbeid med progresjon: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Hvordan ser vi at vi har progresjon?</li> <li>• Hvordan ønsker vi at barna skal få medvirke i sin barnehage hverdag?</li> </ul>
APRIL	
Årsplan	Arbeid med digitale verktøy: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Hvordan jobber vi med digitale verktøy?</li> <li>• Hva trenger personalet mer kompetanse på, og hvordan legges dette evn til rette for?</li> <li>• Hva ønsker vi å fokusere enda mere på?</li> </ul>
MAI	
Årsplan	Arbeid med barnet begynner i bhg, begynner på skolen: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Hvordan sikrer vi en trygg og god bhg.start?</li> <li>• Hvordan sikrer vi en trygg og god overgang til skolen?</li> </ul>
Årsplan	Satsningsområde neste år: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Hva ønsker vi å ha fokus på neste bhg.år? Jobbe enda mer i dybden på nåværende satsningsområde?</li> </ul>
Årsplan	Overganger internt i barnehagen: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Hvordan sikrer vi en trygg og god overgang internt i bhg?</li> </ul>
JUNI	
Årsplan	Årsevaluering: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Hvordan har arbeidet med de ulike fokusområdene fungert?</li> <li>• Hva kan vi ta med oss videre, og hvorfor?</li> <li>• Hva må justeres, og hvorfor?</li> </ul>

# 11. Kilder og referanser

[Lov om barnehager \(barnehageloven\) - Lovdata](#)

[Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver - Lovdata](#)

[Økonomi- og handlingsplan 2026 - 2029](#)

[Nordre Follo kommune - Kommuneplanen](#)

[Nordre Follo kommune - Vold i nære relasjoner](#)

[Nordre Follo kommune - Barnehagemiljø](#)

[Handlingsplan Demokrati for barn og unge](#)

[Årshjul for overganger i opplæringsløpet](#)

[Samarbeidsmodellen - Oppvekst og læring](#)

[Plan for helsefremmende og forebyggende arbeid for barn og unge i Nordre Follo](#)

Skolestarter planen (må legge inn lenke når den er klar)

[For barnehagene i kommunen - Trygg Trafikk](#)

[Årsplan | udir.no](#)

🔗 Forskning.no. (2022). *15 minutters høytlesning er nok til å gjøre underverker for ordforrådet.*

🔗 Universitetet i Oslo. (2024). *Å lese høyt for de minste er noe av det viktigste foreldre kan gjøre.*

Skaret, A. (2024). *Bøker i barnehagen gir språkgevinst – men hvem tar ansvar for høytlesningen?*  
Høgskolen i Østfold.

Lesesenteret, Universitetet i Stavanger. (2023). *Sprell – Nasjonal kartlegging av lesing i barnehagen.*